UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien. I. C. Praestantissimi Volumen ...

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo

Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96538

Visual Library

hoc mihi de iure uerū uidetur per illū tex. qui euitari nō pōt. Nec obſtat id, qđ ex oppoſito dicitur, illū tex. procedere, quādo cauſa eſſet communis rōne rei cōmunis, uel rei indiuiduæ, ut uidetur ꝓbari ibi, quia di
11 co, ꝙ † aliqui diuerſimodè poſſunt dici conſortes, primo rōne cōionis rei, quæ ſit cōis pro indiuiſo iuxta not. per Bald. in l. dudum. in fi. uer. & ibi Sali. C. de cōtrahen. emp. Secundo pro iis, qui ſunt de eadē parentela, ut in d. l. cū dudū. cum glo. Tertio pro coniugib. l. ſi cū dotē. §. ſi maritus. ff. ſolu. matr. uerſi. quid. n. & l. fi. C. de nup. Quarto pro ijs, qui eādē ſortē ſubſtinēt, ut ſunt ij, qui ſunt eiuſdē periculi, eiuſdēq; caſus participes, ut tradūt grāmatici. Quinto pro iis, q̃ habēt litē, & cauſam cōem, ut quia ſimul egerint, & ſimul ꝓ eadem cauſa conuenti fuerint, ut in rubro, & nigro. C. de cōſor. eiuſ. lit. & ꝑ Sali. in d. l. dudū. in notabilib.
12 Et ideò † adhoc, ut tex. in d. l. 2. C. de cōſor. eiuſ. lit. locū habeat, prout ſupra dictū fuit, ſufficit, plures fuiſſe cōſortes reſpectu litis, & cauſæ, quāuis alio reſpectu nō eſſent, ut expreſſè dicitur in rub. & nigro. C. eo. ti. ubi nō dicitur ſimplr de cōſortibus, ſed reſtringit̃ ad cōſortes eiuſdē litis, ut ibi in rub. & ibi in l. 1. dicitur cōſortū agendi, & rñdendi, & in d. l. 2. dicitur cōe negotiū, & negotii appellatione cōtinetur actio cauſæ, & propriè negotiū dicitur in cauſis. c. forus. de uerb. ſig. non aūt dicitur in d. l. 2. nec in rub. de conſortibus eiuſdē rei, nec aliter: ergo à uerbis non eſt recedēdū, ſed ſolum. d. l. 2. debet intelligi de iis, qui ſunt cōſortes eiuſdē cauſæ, & litis, ut uerba rub. & nigri innuūt. Sed domini Bentiuoli ſunt eiuſdē cauſæ, litis, & negotii cōſortes, ut ex ꝓceſſu cauſæ, & ex uerbis literarum cōſtat: & quāuis dicatur ac aliorū litis cōſortū, nō tamen pp hoc infertur, Bentiuolos non fuiſſe ēt cōſor-
13 tes q̃a † dictio alius alia aliud omnimodā ſimilitudinē denotat Bal. in l. ſi fugitiui in ult. col. C. de ſeruis fugiti. & in l. cōuenticulā. in 4. colum. uerſi. itē eſt argm̄ à natura alternatiuorū. C. de epis, & clericis, & Bar. in l. ſed & reprobari. in prin. in 1. col. ff. de excuſa. tut. & ſic infert, & includit, Bētiuolos, & oēs eſſe cōſortes.
14 Nec obſtat, ꝙ † copula & diuerſitatē inferat, q̃a copula & ſolet poni inter diuerſa ad tradita per gl. in rubr. C. de iuris, & fact. ignor. Nā id uerū eſt, quādo cōſtat, ꝙ ſint diuerſa, at quando ponitur inter ſimilia, idēq; importātia, ſtat expoſitiuè pro id eſt, ut in l. 1. ff. de pactis. & ibi habet̃. Prꝫterea copula & poſita inter duo copulata denotat illa eē diuerſa, quādo ex aliis uerbis nō appareret ea ſimilia, nā tunc ſtat in uim copulæ, & diuerſitatem nō denotat. d. l. 1. cū ibi no. per doct. At in caſu noſtro nltra copulā ponitur dictio aliorū, quꝫ omnimodā ſimilitudinē denotat, ut ſupra, ergo hæc uerba adiecta faciunt copulā nō importare diuerſitatē. Et hæc pro aliquali informatione dicta ſufficiant.

S V M M AE.

1 *Procurator non poteſt abſque ſpeciali, & indiuiduo mandato appellare à laudo, ſeu petere illud ad arbitrium boni uiri reduci, & num. 2.*

2 *Nec ſufficeret mandatum ſpecialiter ad aliqua, quæ ſpeciale mandatum requirunt cum clauſula generali poſtea adiecta ad omnia alia, & quæcunque etiam requirentia mandatum magis ſpeciale, & indiuiduum.*

Quod declaratur, & limitatur, nu. 15. & 27.

3 *Mandatum de faciendo illicitum, & id, per quod poſſet facere dominum incurrere pꝫnam, nunquam cenſetur procuratori datū, & num. 27. ubi id declaratur.*

4 *Procurator ſi abſque ſpeciali mandato aliquid faciat, per quod dominus pꝫnam incurrat, quæ ſit practica.*

5 *Procurator habens mandatum ſpecialiter circa aliqua, quæ requirunt ſpeciale mandatum, cum clauſula illa generali, & ad omnia alia quæcunque etiam maiora ſpeciale mandatum requirentia, non poteſt crimina, & defectus opponere, nec ea facere, per quæ dominus poſſet pꝫnam incurrere, num. 13.*

Quod declaratur, & limitatur, num. 15. 25. & 27.

6 *Ad opponendum per procuratorem crimina, & defectus ſpeciale mandatum requiritur.*

7 *In mandato clauſula generalis cum expreſſione aliquorum caſuū ſpecialium nō ſufficit, ſed indiuidua ſpecificatio requiritur, ubi propter excludendam fraudem, uel magnitudinem rei notabilis ſpecificatio exigeretur, & nu. 15. & 27. ubi id declaratur.*

8 *Ad impetrandum reſcriptum, & ſupplicandum per procuratorem mandatum ſpeciale requiritur, & nu. 21.*

9 *Matrimonium per procuratorem abſque ſpeciali mandato non cōtrahitur, nec ſufficit clauſula generalis.*

10 *Procurator etiam cum clauſula generali non poteſt abſque ſpeciali, & indiuiduo mandato ab exequutione appellare.*

11 *Procurator etiam habens mandatum generale cum plena, & libera adminiſtratione non poteſt accuſare, nec redarguere teſtes de falſo, uel de crimine, niſi dominus hoc ſpecialiter mādauerit.*

12 *Mandatum cum plena, & libera æquiparatnr mandato ſpeciali, idemque operatur.*

13 *Procurator habens mādatum cum libera, & generali adminiſtratione non pōt ea facere, per quæ dominus poſſet pꝫnā incurrere.*

14 *Procurator ſine ſpeciali mandato non poteſt animam domini obligare, nec facere id, per quod dominus periurium, eiuſque pꝫnā incurreret, & nu. 25. & 28. ubi id declaratur.*

15 *Clauſula generalis poſita in mandato poſt expreſſionem aliquorum ſpeciale mandatum requirentium quando comprehendat etiā ardua, & grauia, & illa, per quæ dominus pænam, ſeu periuriū incurrere poſſet, & quando ſecus.*

Et quæ ſub dicta clauſula generali comprehendantur, & quæ non.

16 *Clauſula generalis, multumque prægnans ſecundum naturam ſpecificatorum reſtringitur.*

Et ut non importet maiora expreſſis, ſed ſimilia, num. 18.

17 *Crimina, & defectus opponere eſt quid grauiſſimum, & nu. 19.*

20 *Caſus fortuitos, aliquibus ſpecificatis, deinde cum clauſula generali, & quoſconq; alios in ſe ſuſcipiens tenetur de alijs ſimilibus, & minoribus, ſed non de maioribus expreſſis.*

22 *Procurator non ligat animam conſtituentis ad periurium, niſi cōſtituens ſit in culpa, & nu. 28.*

23 *Procuratoris factū ēt in mādato nō cōprehēſum, ꝑ qđ dominus pœnā, & dānū ēt corporale incideret, nocet domino, & ualet perinde, ac ſi in mandato ſpecialiter eſſet contentum, quādo dominus poſtea ſciuiſſet, & nō contraueniſſet, ſed potius paſſus eſſet.*

24 *Idem, ſi dominus expreſſè ratificaret etiam poſt tēpus, infra quod actus celebrari debebat.*

25 *Procurator uel abſque ſpeciali mandato, uel abſque ratificatione domini non poteſt facere, quòd dominus pænam incurrat.*

26 *Appellatio interpoſita ab uno ex pluribus cōſortibus litis prodeſt etiam alijs conſortibus.*

29 *Contrariorum non eſt eadem diſpoſitio, quando diuerſitatis ratio poteſt aſſignari.*

30 *Appellari omiſſo medio ad ſuperiorem poteſt, ſtante conſuetudine.*

31 *Verbum neceſſarium in iure exponitur ſæpe, hoc eſt utile.*

32 *Inſtātiæ ſemper fauēdū eſt, ne quis indebitè à iure ſuo excludatur.*

33 *Appellanti quando negligentia in non faciendo committi cauſam appellationis imputetur.*

EPITOME.

Procurator habens mandatū ad appellandū, & appellationē proſequendū, itē expreſſè ad ſupplicandū, & ad opponendū de falſo, & de crimine redarguēdū, adiecta poſtea clauſula illa generali & ad oīa alia, quꝫ requirunt ſpeciale, uel ſpecialius mandatum, dicitur etiam habere mandatum ſufficiens ad appellandum à laudo, ſeu ad petendū illud reduci ad arbitrium boni uiri, ēt ſi propter hoc dominus pꝫnā incurreret.

CONSILIVM XXV.

VIsis, ac diligenter conſideratis proceſſibus, & allegationibus celeberrimorū doctorū hinc inde, & ab utraq; parte factis, inſiſtendo principaliter circa merita ipſius cauſæ appellationis, uidetur cōcludendū eſſe ad

fauorem

fauorẽm D.Luciæ,hoc eſt bene fuiſſe ad eius fauorẽ
pronunciatum per dominos iudices appellationum
& male pro parte Deodati,& fratrum per Ser Nicola
um eorum procuratorem fuiſſe appellatum à ſenten
tia dictorum iudicum,qui pronunciauerunt,appella
tionem interpoſitam per dictum ſer Nicolaum fuiſ-
ſe,& eſſe interpoſitam per perſonam non habentem
ſufficiens,& legitimum mandatum, & propterea nõ
fore,nec eſſe admittendam, prout in actis cauſæ con
tinetur,& hoc dicẽdum uidetur in primis, quia licet
dictus ſer Nicola habuerit mandatum à D.Deodato,
& Vincentio,tamen nõ reperitur, ipſum aliquod ha
buiſſe mandatum à Nicola eorum fratre ueluti ex
inſpectione mandati apparet,ergo nomine dicti Ni-
colę non potuit à laudo appellare,ſeu petere laudum
1 ad arbitriũ boni uiri reduci debere, †ad quod neceſ-
ſarium eſt mandatum ſpeciale, & indiuiduum ad tra
dita per Bar.in l.ſi procurator.ff.de cond.indeb.cũ ſi.
Secundo poſito abſque præiudicio ueritatis,ꝙ ſer Ni
2 cola etiam ab omnibus mandatum habuerit,† nõ ta
men dicitur habuiſſe mandatũ ſufficiens ad appellan
dum à laudo,uel ad petendum laudum reduci ad ar-
bitrium boni uiri,quoniam ad hoc requiritur manda
tum ſpeciale, & indiuiduum adeò, ꝙ non ſufficeret
habere mandatum ſpecialiter ad aliqua faciẽda,quæ
ſpeciale mandatum requirunt ẽt cum clauſula gene
rali,uidelicet ad omnia alia,& quæcunque, quæ etiã
requirerent mandatum magis ſpeciale,& indiuiduũ,
3 prout factum fuit in caſu noſtro:†nunquam.n.cenſe-
tur datum mandatum procuratori de faciendo illici
tum,& id,per quod poſſet facere dominum incurre-
re pœnam,& ideò procurator non admittitur ad pe-
tendũ illud, de quo dominus fecit cõpromiſſum cũ
pœna, & ſequutum fuit laudum,quia procurator ſic
faceret dominum incidere in pœnam, ut uoluit Bar.
quem ſequũtur Pau. de Caſt. & Sal.& alii cõiter in d.
l.ſi procurator.& in l.2.§.ſi procurator.ff. quod quiſ-
4 que iuris.Et†dicit Pau.de Caſt.in d.l.ſi procurator,ꝙ
quando procurator abſque ſpeciali, & indiuiduo mã
dato uellet aliquid facere, per quod dominus poſſet
aliàs pœnam incurrere,practica eſt, ꝙ aduerſarius re
quirat dominum,an uelit inſiſtere in eo,quod procu
rator petit,& ſi dicat, ꝙ ſic, dominus tunc incidit in
pœnam ex ratihabitione,ſi uero,reſpondeat,ꝙ non,
tunc procurator debebit repelli, tanquã non habeat
ſpeciale mandatum,nec ſufficiens, & ita dicit cõiter
5 ſeruari.Et†ideò procurator, qui habet mandatũ ſpe-
cialiter circa aliqua, quæ reqnirunt ſpeciale manda-
tum cum clauſula illa generali,& ad omnia alia quæ
cunque ẽt maiora,quæ ſpeciale mandatum require-
rent,quo caſu dicitur ſufficiẽs mandatum quoad alia
quę requirunt ſpeciale mandatum,ut in c.qui ad agẽ
dum de procurat.in 6.nõ poteſt crimina, & defectus
opponere,nam per hoc poſſet facere dominũ incur-
re redamnũ, & pœnam,ſeu ſtatus diminutionẽ,ſi cri
men non probaretur,ut in c.2.de calumnia.& habe-
tur per Spec.in tit.de procura.in §.1. uer. ſed nũquid,
& per Inno.in c.ſuper his.ibique eſt tex.de accuſa. Et
6 †propterea tunc requiritur mandatum ſpeciale,& in
diuiduum,ut eſt tex.& caſus in cle.nõ põt de procur.
& habetur in c.procurator.de elect.in 6.& facit. l. nõ
7 ſolum.in fi.ibi nominatim.ff.de procur.&†dicit Ale-
xan.in conſi.135.in 2.uol.fuitq́; dictũ Ant. de But.in
c.nonnulli.in fi.de reſcrip.quem ſequuntur Imo. Ab
ba.And.Siculus,Fely.& alii ibi,& idẽ Ant.in c.ex par-
te.eod.tit.ꝙ ubi propter excludendam fraudem, uel
ob magnitudinem, & pondus rei,ut quia pœnã quis
poſſet incurrere,notabilis requiritur ſpecificatio,tũc
requiritur ſpecificatio ſpecialis,& indiuidua,nec ſuf
ficeret mentio expreſſa aliquorum caſuum ſpecialiũ
mandatum ſpeciale requirentium cum illa clauſula
generali & ad omnia alia &c.de qua ſupra,& in d.ca.
8 qui ad agendum.in §.1.&†ideo talis procurator non
poſſet reſcriptum impetrare,ut in d.c. nonnulli.in fi.
niſi cum indiuiduo,& ſpeciali mandato,ut ibi no.per
9 glo.& Doc.per Alex.in d.conſi.†Non poſſet ẽt matri
monium cõtrahere abſque ſpeciali, & indiuiduo mã
dato ad no.per gl.communiter approbatam in c. fin.
10 de procura.in 6.Item†nõ poſſet talis procurator abſ-
que ſpeciali, & indiuiduo mandato ab exequutione
appellare,quia ſic faceret dominum incurrere pœnã
pecuniariam iuxta.l.ab exequutione. C.quorum ap-
pela.non recip.licet etiam haberet mandatum ad ap
pellandum in cauſa ab omni ſententia diffinitiua, &
interloquutoria,& ad omnia alia etiam,quæ ſpeciale
& indiuiduum mandatum requirerẽt, ita dicit Ang.
de Aretio Inſt.de excep.in §.præterea.il 2.col.33. & ĩ
l.ab exequutore.ff.de appe.& ſequitur Fel.in c.1.col.
7.ut lit.non conteſ.quod dictum nobis ad propoſitũ
11 optimè inſeruit.Et†dicit Ang.in l. mandato. ff.de ꝓ-
cu.ꝙ etiam talis procurator non poteſt accuſare, uel
redarguere teſtes de falſo,ſeu de crimine,niſi domi-
nus hoc ſpecialiter mandauerit, & facit id,quod uo-
luit Bal.in conſi.94.in 2.lib.Nec ſufficeret habere mã
datum generale cum plena, & libera adminiſtratio-
ne,ut eſt tex.not.in l.ſi pater.ff.de his.quæ in frau. cre
di.ubi conceſſio adminiſtrationis cum libera nõ ope
ratur,ꝙ quis poſſit fraudem, & illicitum committe-
re,& conſequenter id,per quod dominus poſſet pœ-
12 nã,& delictum incurrere.Quod ſuadetur,nam†man
datum generale cũ plena, & libera adminiſtratione
æquiparatur mandato ſpeciali d. c. qui ad agendum.
in fi.& operatur idem,quod ſpeciale mandatũ,ut ibi,
ſed non plus,quàm ſi in mandato eſſent aliqua ſpeci
ficata,quæ ſpeciale mandatum requirunt,cum illa ſu
pradicta clauſula generali, & ad alia omnia &c. ut in
d.c.qui ad agendum.§.1.cum fin.illius tex.& ibi not.
13 Sed†quando aliqua mandatum ſpeciale requirentia
fuerunt expreſſa cum illa clauſula generali,non com
prehenduntur ea,per quæ dominus poſſet pœnam in
currere,nec illa procurator uigore illius mandati fa-
cere poteſt,ut crimina opponere, uel ſimilia, ut in d.
clemen.non poteſt,& in d.c.procurator. de electi. in
6.ergo nec cum mandato cum libera,& generali ad-
miniſtratiõe procurator illa facere poterit.Et ita quo
que eſt de mente Doc.in d.l.ſi procurator.& in d.l.2.
§.ſi procurator.& Ang.in d.§.præterea.& in d.l.ab e-
xequutione, & multa etiam ad propoſitum adducit
Fely.in d.c.1.col.7.ut lit.non conteſt. Sed in caſu no-
ſtro quamuis fuerit datum mandatum ſer Nicolæ,vt
poſſit appellare,& appellationẽ ꝓſeq, nõ tñ fuit datũ
ut poſſit appellare à laudo pęnali,& petere illud redu
ci ad arbitrium boni uiri,quia propter primum nõ fa
ceret dominum incurrere aliquam pœnam,ſicut ꝑꝑ
ſecundum,ut ſupra per Bar.in d.l.ſi procurator,ergo
à petendo reductionem laudum ad arbitrium boni
uiri potuit excludi,nec debuit admitti,tanquam mã
datum ſufficiens non habuerit per prædicta. ¶ Præte
14 rea & tertio† ſer Nicola ueniendo contra laudum,&
petendo reductionem illius ad arbitrium boni uiri,
faceret dominum incurrere periurium,eiuſq́ue pœ-
nam, quæ eſt grauis iuxta ea, quæ habẽtur in l.ſi quis
maior.C.de tranſac.& in c.fi.de iureiur.in 6.in fin.nã
præfati minores furarũt ſtare laudo, nec ab eo appel
lare,nec petere illud reduci ad arbitrium boni uiri p̄-
textu etiam enormis,enormioris,& enormiſſimæ læ
ſionis,qno caſu nec minoribus licitum eſt contraue
nire,nec petere in integrum reſtitutionem ad tradi
ta per Anto.& alios in c.Quintauallis.& in c.cum cõ-
tingat.per Abb.& Imol.de iureiurand. & per Bart. &

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

moder.in authen. ſacramenta puberum. C. ſi aduer.
uend. Ser Nicola igitur procurator non potuit cōtra
uenire laudo abſque ſpeciali, & indiuiduo mandato
de ꝯueniēdo, ſeu de petēdo laudū reduci ad arbitriū
boni uiri, quia procurator ſine ſpāli mādato non pōt
aīam dn̄i obligare Fely.in c.ſicut.il 2. de ſimo.in fi. &
Rom.in ſing.9.incip.an iur̄m, & not. in d.c.fi.per illū
tex.in fi.in gl.in uer. expreſsè. de iureiu.in 6.¶ Sed tn̄
p̄miſsis non obſtantibus, ꝯ̄riam ſn̄īam arbitror de iu
re ueriorem eſſe, uidelicet, ꝙ ſer Nicola ſufficiens ha
buerit mandatū ad appellandū à laudo, ſeu ad peten
dum laudum reduci ad arbitrium boni uiri, & ꝯ̄nr di
co partes magnifici Do.Poteſtatis iudicis cōmiſſarii
eſſe in pronunciando, & declarādo benè fuiſſe appel
latum per dictum ſer Nicolam pro parte principaliū
ſuorū à ſententiā dominorū iudicū, à quibus, & malè
fuiſſe per dictos dominos iudices iudicatū, & quoad
expenſas utrāq; partē pp iuſtā cām litigādi ab illis ab
ſoluere, p̄ter, q̄ à ſalario huius ſn̄īæ, in quo utraq; pars
eſt ꝯdēnanda. Et plura ad ſic ꝯcludendū me mouēt,
15 in primis, quoniam † licet aliàs qn̄ in mādato fuerūt
expreſſa aliqua mādatū ſpeciale requirentia cū clau-
ſula generali, uidelicet & ad omnia alia, quæ require
rent ſpeciale, uel ſpecialius mandatū, non cōprehen
dantur illa, per quæ procurator faceret dn̄m incurre-
re pœnam, ſeu periurium, nec ardua, & multū grauia
qualia ſunt opponere crimina, & defectus, matrimo
niū ꝯ̄here, ſupplicare ad lites; & appellare ī cauſa exe
quutiua, ī quibus notabilis ſpecificatio requiritur, vt
in d.c.qui ad agendum.§.1.& fi.cū gl.& in d.cle. non
pōt cum ſi.ſupra alleg.tn̄ qn̄ in mandato fuerunt ali-
qua ſpecialiter expreſſa, per quæ dominus poſſet pœ-
nā pecuniariā, uel aliā incurrere, ut ꝙ poſſet oppone-
re crimina, & defectus, uel aliquid aliud, quod ſit de
cauſis arduis, & grauibus, & in quibus aliàs de iure nō
ſufficit exprimere aliqua requirentia ſpeciale man-
datum cum clauſula generali, de quibus ſupra dictū
fuit, & adiecta ēt fuit clauſula illa generalis, & ad oīa
alia quæcunq;, quę ſpeciale, & ſpecialius mandatum
requirerent, tunc procurator uigore illius mandati
pōt non ſolum facere expreſſa, per quę dominus poſ-
ſet pœnam incurrere, ſed & omnia alia, per quæ dn̄s
ēt pœnam incurrere poſſet, quamuis non eſſet ſpecia
liter, & in indiuiduo expreſſa: ita probatur in d.clem.
non pōt de procur.ubi ſi procurator fuerit cōſtitutus
ad agendū, defendendū, iurandū de calumnia, & ue-
ritate dicēda, quæ ſpeciale mādatum requirunt iuxta
not.per gl.in d. c. qui ad agendum.§. 1.cum clauſula
generali, & ad oīa alia, quæ ſpeciale mandatū exigūt,
non cenſebitur conſtitutus ad opponēdum crimina,
& defectus, cum ſub illa clauſula generali non cōpre
hendantur grauiora, & maiora illis, q̄ fuerunt in mā-
16 dato expreſſa, ut ibi, nā † clauſula generalis, multūq;
prægnans reſtringitur ſecundum naturā ſpecificato-
rum.l.fi.§.cui dulcia.ff.de uin.ol.triticoq; leg. Infert̄
ergo, ꝙ ſi in mandato fuiſſent expreſſa aliqua grauio
ra, & maiora, ex quibus dn̄s poſſet incurrere pœnam,
uel aliud, qđ eſſet de grauioribus, & maioribus cauſis
aliàs mandatū indiuiduū, & notabilē ſpecificationē
requirentibus, tūc ſub illa clauſula generali, & ad oīa
alia &c.cōprehēderētur ēt alia, ex quibus dn̄s poſſet
pœnam, & periculū, ſeu dānū incurrere, quia tunc ue
rū non eſſet, ſub illa clauſula cōprehendi maiora, ſeu
grauiora, ſed ſimilia, & paria, q̄ de iure ſub illa cōpre-
hendi pn̄t, ut uoluit Io. de Fantu. quē refert, & ſequit̄
Dom.in d.c.qui ad agendū.in §.1.in ult.uer.& in ter-
minis hoc idē uoluit Card. in d.clē. non pōt in 3.q.ꝗ
dicit poſt Lapū, ꝙ ſicut in mandato, & ſub illa clauſu
la generali non uenit aliqđ de poſitiuis ſpāle exigenti
bus, niſi aliqđ exprimatur d.c.ꝗ ad agēdū.§.1.ita ex ui
clauſulæ gn̄alis nō uenit aliqd de ꝯparatiuis, & maio
ribus, & alterius generis, & altioris mādatū ſpāle exi-
gentibus, niſi aliqđ eorū exprimatur, ꝗa tūc ſub clau
ſula illa generali ueniēt etiam alia maiora, & grauio-
ra ſimilia tn̄ expreſſis. Ex quāuis gl.in d.clem.nō pōt
ꝯ̄rium innuat, tn̄ illa ſaluatur, qn̄ in mādato eſſent ex
preſſa aliqua grauiora, per q̄ dn̄s pœnā, ſeu ſtatus ſui
diminutionē non incurreret, nā tunc ſub clauſula ge
nerali nō ꝯprehēderetur, ut procurator poſſet crimi-
na, uel defectus opponere, qm̄ hoc eſſet maius expreſ
17 ſo, cum † opponere crimina, uel defectus ſit qd grauiſ
ſimum pp rōnem, quam tāgit gl. magna in d. clē. nō
pōt, & Inn.in c.ſuper his.de accuſati.hoc eſt reſpectu
pręiudicii opponentis pp pœnā, quam incurrit, quo
nihil grauius, licet alio reſpectu ſint aliæ cāæ grauio-
res: & hoc eſt tutius tenere ſecundum Card. in d.clē.
in q.16.Ex quibus clarè infertur, ꝙ ſi in mandato ali-
qđ grauiſſimum eſſet expreſſum, ut ꝙ poſſet oppone
re crimina, & defectus, & ſic id, per qđ dn̄s poſſet pœ
nam incurrere, tunc ſub illa clauſula generali cōpre-
henderentur alia grauiſſima, per quæ dn̄s poſſet pœ-
nam incurrere, ergo magis ꝯprehendentur caſus alii
18 inferiores, & minores expreſſis, quia † clauſula gene-
ralis reſtringitur, ut non importet maiora expreſſis,
ſed ſimilia, ita dicit Card.in d.clē.non pōt in 14.q.in
oppoſ.& Imo.ibi in pen.col.dicit, ꝙ in caſu d.clē.ca-
ſus maiores, & grauiores ꝯſiderantur reſpectu maio-
ris, & grauioris pœnæ, nō autē magnitudinis cauſæ.
Et propterea ſi in mādato exprimeretur aliqđ, quod
eſſet de grauioribus cauſis, ut matrimonium ꝯ̄here,
uel cauia fidei, uel aliud, per qđ non poſſet qs pœnā
incurrere, ſub clauſula generali non ꝯprehenderetur
id, per quod poſſet quis pœnam incurrere, nā reſpe-
ctu pœnæ hoc diceretur grauius, & iō non ꝯprehēde
retur: item ſi in mandato exprimeretur aliquid, perꝙ
poſſet quis pœnam corporis afflictiuā incurrere, ſub
clauſula generali tunc ꝯprehenderetur id, per quod
poſſet pœnam pecuniariā incurrere, quia reſpectu pę
næ hoc eſſet minus, ſed non è contra. At ſi aliqui ca-
ſus in mandato exprimerentur, per quos dominus
poſset incurrere pœnam pecuniariam, ſub clauſu-
la generali comprehēderetur etiam aliud, per quòd
dominus poſſet pęnam pecuniariam incurrere, quia
reſpectu pęnę hoc eſt ſimile, ut eſt de mente Imol.in
19 d. clemen. non poteſt in penult. colum. Et † in effe-
ctu, ut colligitur ex illo text. & in d. capit. procura-
tor. de electio. in 6. opponere de crimine, & redar-
guere de falſo, & de defectu dicitur eſſe de cauſis
grauiſſimis propter pœnam, quam opponens poteſt
incurrere, ſi crimen non probaret, ut habetur in d.c.
2.de calumnia.in c.ſtatuimus.de elect. in 6.& not.in
d.c.ſuper his, ubi eſt bonus tex. de accuſati. & fatētur
oēs poſt gl.in d.c.ꝗ ad agēdum, & in d.c.ꝓcurator. &
in d.clem.no pōt. Vbi igit̄ in mādato exprimit̄, ꝙ poſ
ſit opponere de crimine, ut redarguere de falſo, dr̄ ex
preſsū qd grauiſſimū, per qđ dn̄s poſſet grauē pęnā ī
currere, ut declarat gl.magna.in d.clem.nō pōt, ergo
ſub clauſula generali ꝯprehendent̄ ēt alii caſus, ex ꝗ-
bus dn̄s poſſet pęnā pecuniariā īcurrere, ueluti eſt de
mente Iīum in d.cle. nō pōt. Ad p̄dicta quoq; faciūt
ī terminis no. p Bar.& alios cōiter ī l. ſed ſi.§.q̄ſitū.ff.
ſi qs cau.dū allegat tex.in d.cle. nō pōt, & in d.c.ꝗ ad
agendū, et ſequunt̄ canoniſtæ in c.unico. de ꝯmod.
20 ꝗ dicūt, ꝙ † ille, ꝗ in ꝯ̄ctibu⁹ ſuſcipit in ſe pericula ca-
ſuū fortuitorū, aliꝗbus ſpecificatis, cū clauſula gn̄ali,
et quoſcunq; alios &c. tenebitur nō ſolum de expreſ
ſis, ſed etiā de alijs, dummodo ſint ſimiles, & nō ma-
iores p tex.in d.cle.nō pōt cum ibi no.Sed in mādato
dato ſer Nicolæ, de quo nos agimus, fuerunt expreſſi
non ſolū caſus reꝗrentes ſpeciale mandatū ſimplici-
ter,

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ter,& ſic caſus graues, ſed etiam grauiores,ut eſt poſ-
21 ſe ſupplicare,& ſupplicari facere,† quod per ſe ſpecia
le,& indiuiduū mandatū, ac notabilem ſpecificatio-
nem requirit iuxta d.c.nonnulli.in fi.ibique doctores
communiter,& per Alex.in d.conſil. 135.uolu. 2. Itē
fuit etiam expreſſus caſus grauiſſimus,& per quē do-
minus poſſet incurrere pœnam non ſolum pecunia-
riam,ſed etiam arbitrariam iuxta d.c.2. de calumnia.
cum aliis ſupra allegatis, hoc eſt ꝙ poſſet opponere
de falſo,& de crimine redarguere,obiicere, & allega
re iuxta d.c.procurator. & d.clemen.non pōt, ibique
doctores communiter,& no.in d.c.qui ad agendū.er
go ſequitur, ꝙ ſub illa clauſula generali comprehen-
detur etiam alius caſus, per quem dominus poſſet pę
nā pecuniariam incurrere, qualis eſt appellare à lau-
do,ſeu petere laudū reduci ad arbitriū boni uiri, quā-
do fuiſſet compromiſſum, & laudatū ſub pęna, quia
talis caſus non dicitur eſſe maior expreſſis, ſed ſimi-
lis,imò minor.Et ſi diceretur, ꝙ appellando à laudo,
ſeu petendo laudum reduci ad arbitriū boni uiri ꝓcu
curator faceret dominū incurrere reatum periurij,
qđ crimen illaqueat animam,quæ & corpori, & cæte
ris rebus eſt præponenda,arg. c. cum contingat.de iu
reiuran.cum ſimilibus,iuncta.l.ſancimus.C. de ſacro
ſan.eccleſ.c.præcipimus.12.quæſt.1.& c.ſolitæ.de ma
iori.& obedien. ergo hic caſus dicitur maior caſibus
in mandato expreſſis,per quos anima domini nō pu-
niretur,nec illaquearetur,ſed ſolū in ære, uel in cor-
pore ipſe dominus puniretur. Reſpondetur adhoc,
prout dicit glo.fi.in d.clem.non poteſt, quam docto.
22 ibi communiter ſequuntur, ꝙ † anima conſtituentis
ad periurium per procuratorem non ligatur, niſi cō-
ſtituens ſit in culpa,ut ibi per gloſſ. poteſt autē dici in
culpa,ſecundum quod habetur in c.fi.de iureiur.in 6.
in fi.& declarant Bar.& Imol.in l.in illa ſtipulatione.
ff.de uerbo. obligatio. ergo ſer Nicola appellando à
laudo ligauit ſuos principales ad pœnam tantum pe-
cuniariam.Et ad prædicta facit ēt id, quod dicit Ang.
in d.§.præterea.il 2.de except.in col.33. ꝙ habens mā
datum ſpeciale in aliquibus in indiuiduo ſpecificatis,
cum clauſula generali cenſetur habere mandatū non
ſolum ad ſpecificata,ſed ēt ad oīa alia ſimilia, uel mi-
nora,in quibus ſpeciale, & indiuiduum mandatū re-
quireref per tex.in d. clemen.non poteſt, & per gloſſ.
& Domi.in d.cap.qui ad agendum. qui etiā plura alia
23 allegat.¶Secundo p̄dicta ſuadētur per id, † quod uo
luit Roma.in l.quæ dotis.ff.ſolut. matr. per text. in c.
fin.de iureiuran.in 6. in fin. & Alex. in l. ſæpe in gloſſ.
in uer.de proprietate colum.5. circa materiam illius
glo.de re iudi.ꝙ licet procurator in caſu.d.cap.qui ad
agendum.in §.1.non poſſit facere id, per quod domi
nus pœnam, & dānū corporale poſſet incurrere, Bar.
in d.l.ſi procurator.ff.de condic.indebit.& in d.l. 2.§.
ſi procurator.ff. quod quiſque iuris cum aliis ſupra al
legatis, tamen ſi dominus factū à procuratore, ꝑ qđ
aliàs ipſe dominus in pœnam incideret,poſtea ſciret,
& non cōtraueniret, ſed potius id pateretur, perinde
eſt, ac ſi procurator illud in mandatis ſpecialiter ha-
buiſſet,& ideò ualet ille actus quoad hoc,ut dominus
ēt pœnā,& periuriū incurrat:ita probatur in d.ca.fi.in
fi.& hoc modo illū tex.declarant Ioan. Mona. & Ioā.
And.in c.cum quis.de ſenten.excommuni. in 6. nam
ex quo procurator habuit mandatum quoad aliqua,
& exceſſit fines mandati,& dominus hoc ſciuit,& nō
ꝯdixit,neq; reuocauit, ualet id, perinde ac ſi manda-
tum ſpeciale habuiſſet ad tradita per Alexan.in d.l.ſę
pe.& per Roma.in ſingul.9.& faciunt not.per do.An
to.in c.ex parte decani de reſcrip.& per Archi.& Do-
mi.in d.cap.qui ad agendum.in princip. poſt Innocē.
qui dicunt, quòd quando quis ſciuit procuratorem
ſuum aliquid feciſſe ultra mandatum excedendo fi-
nes mandati,& non contradixit,immò paſſus fuit,ua
let id ēt in præiudiciū,damnū,& pœnā domini. Poſi-
to igitur, & non conceſſo, ꝙ ſer Nicola nō habuiſſet
mandatū ad petendum laudū reduci ad arbitriū boni
uiri,tamen ex quo ipſe erat procurator, & illud fecit,
ꝙ poſtea peruenit ad notitiam ſuorum principaliū,
qui id non reuocarunt,ſequitur,ꝙ id ualuit, etiam ſi
principales ſui propter illud pœnam incurrerent.
24 ¶Tertio † ex quo dicti ſui principales expreſsè ratifi-
carunt etiam poſt illud tempus, infra quod actus de-
bebat celebrari, ualebit actus ille etiā in præiudiciū,
& pœnam ratificantium, nam quando ratificatio ten
dit ad præiudicium ratificantis, tunc actus pōt quan-
docunque ratificari ēt poſt tempus, infra quod actus
fieri debebat ad ea,quæ habentur per Archi.in c.ut cir
ca de elect.in 6.l.pōponius la 2.& ibi Bar. ff. de nego.
geſt.& hoc idē uoluit Pau.Caſt.in l. bonorū. ff.rē ratā
habe.Sed ꝙ ſer Nicola non potuerit à laudo appella-
re,pars dominæ Luciæ principaliter ſolū in p̄iudicio
domini ratificātis ſe fundat, uidelicet ꝙ procurator
abſque ſpeciali mandato non poteſt facere dominū
incurrere pœnam, ergo illa ratificatio quandocunq;
25 facta fecit illum actū ualere; † faciunt ēt ad propoſi-
tum not.per Barto.& Pau.de Ca.in d.l. ſi procurator.
qui dicunt, ꝙ procurator abſque mandato ſpeciali
non poteſt facere id, per quod dominus pœnam in-
curreret,niſi habeat ſpeciale mādatum, uel dominus
ratum habeat,quia ratum habendo ſibi quoad pœnā
præiudicat:ergo ſequitur, ꝙ quandocunque potuit ꝑ
dominum ratificari, cum ratificatio principaliter ad
præiudicandum domino tendat per prædicta. Aliæ ta
men rationes ſupra adductæ magis ſtringūt.¶Et quā
uis ex præmiſſis reſponſio ad aliqua pro prima opi-
nione contraria ſupra adducta elici poſſit, tamen ut
clarius de ueritate concluſionis traditæ appareat, ſi-
gillatim unicuiq; reſponſum accomodabo. Non ad-
uerſatur ergo id, qđ primo loco adducitur, uidelicet
ſer Nicolā non habuiſſe à Nicola mandatū aliquod ſi
ue genarale, ſiue ſpeciale, ut conſtat ex inſtrumento
26 mandati,nam reſponderi poteſt & primo, ꝙ † appel-
latio, ſiue petitio reductionis laudi ad arbitrium bo-
ni uiri, quæ ex forma ſtatutorum Ceſenæ penitus re-
gulatur ſecundum naturam appellationis, facta ꝓ do
mino Deodato, & Vincentio cenſetur etiam facta ꝓ
ipſo Nicola,qui erat conſors litis, & illi quoque pro-
fuit, argumento.l.1.& 2.C.ſi unus.ex pluribus,& not.
per glo.in l.fi.C.ſi plures una ſenten.Secundo dici po
teſt, ſer Nicolam fuiſſe cōſtitutū procuratorē, & acto
rē non ſolū à domino Deodato, & Vincentio, ſed ēt
à ſer Gratiano tanquam curatore dictorum domini
Deodati, Vincentii,& Nicolæ, qui potuit actorem ad
lites conſtituere etiam ante litem conteſtatam, ut in
l.neque.C.de procur.& conſequenter ſer Nicola etiā
nomine dicti Nicolæ mandatum habuiſſe dicitur.
¶Non obſtat ſecundum, quod dicebatur per doctri-
nam Bart.in d l.ſi procurator.& in d.l. 2.§. ſi procura-
27 tor.cum aliis ſupra allegatis,quia † illud procedit re-
gulariter,quando procurator haberet mandatum ge
nerale,in quo non comprehenditur,ut quis poſſit fa-
cere dominum in pœnam cadere: idē,ſi haberet mā-
datum ſpeciale ad aliqua etiam requirentia ſpeciale
mandatum,quæ eſſent talia, per quæ dominus pœnā
non incurreret, & cum clauſula generali ad omnia
alia &c.Secus ſi in mandato eſſent expreſſa aliqua, ꝑ
quæ dominus poſſet pœnam pecuniariam,uel aliam
incurrere, prout eſt in caſu noſtro, quoniam tunc
ſub clauſula generali comprehenderentur alij ca-
ſus, ex quibus etiam dominus poſſet in pœnam ca-
dere,ueluti ſupra in primo fundamento latius dixi.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

¶Non obſtat tertiũ, ꝙ licet ſer Nicola habuerit man
datum ad appellandum, & ad alia ſpecialiter, q̃ ſpe-
ciale, & indiuiduum mandatum requirunt, item ad
alia, per quæ principales ſui poſſent in pœnam pecu-
niariam, & temporalẽ cadere, non tamẽ pp hoc dice
tur habuiſſe mandatum ad faciendum aliquid, pro-
pter quod conſtituentes reatum periurij incurrerẽt,
quale eſt appellare à laudo, illique contrauenire, nã
ex hoc ligaretur anima, quę & corpori, & omnibus re
bus eſt præferenda, ut ſupra. Quia reſpondeo, ut dicit
glo. quã docto. communiter ſequũtur, in d. clemen.
28 nõ põt, ꝙ † anima conſtituentis non põt per procu-
ratorẽ ligari, niſi procurator mandatũ ſpeciale ad ſic
iurandũ habuerit, ut in d.c.fin.in fi.cum ibi not.p do-
cto.de iureiur.in 6.& per Roma. in d.ſingul. 9. Secun
do dico, ſer Nicolã cenſeri ſpecialiter habuiſſe in mã
datis de petendo laudũ reduci ad arbitrium boni uiri
per ea, quæ ſupra plenè in primo fundamẽto dixi: er-
go ipſius principales cẽſentur fuiſſe in culpa cõſtituẽ-
do illũ ſpecialiter ẽt ad ea, per quæ ipſi conſtituentes
potuerunt pœnã incurrere: & tanto magis in culpa
fuiſſe uidentur, cũ poſtea ſciuerint fuiſſe per ſer Nico
lã appellatum, & hoc nõ reuocauerint, immò appro-
bauerint, ut in d.c.fin. Et hæc culpa ſufficiens eſt, ut p
procuratorem anima conſtituentis ad periurium li-
gari poſſit, ut in terminis uoluit glo. in d.clemen.nõ
põt per tex.in d.c.fi. Vel ultimo dici poteſt, ꝙ poſito,
ꝙ ex hoc facto ſer Nicolæ principales ſui poſſent per-
iurium incurrere, (quod an ſit uerum, nunc nõ deci-
do, quia ſuper eo nõ fui requiſitus) tamen ex quo mã
datum illi conceſſum ad hoc põt extendi, uel ſaltem
culpa conſtituẽtiũ hoc põt operari, ut dictũ fuit, hoc
non facit, nec facere debet, ꝙ appellatio, ſeu petitio
reductionis laudi ad arbitrium boni uiri reſpectu ip-
ſius ſer Nicolæ non ualuerit, quãuis ex hoc fortè ſui
principales pœnam, & periurium incurrerint, ut ha-
betur in d.clemẽ.non poteſt, & in d.c.fi.& per Bart.in
d. l. ſi procurator. cum ſimilibus. ¶Non obſtant etiã
nonnulla alia potius proceſſum, quàm merita ipſius
cauſæ reſpicientia, & primo, ꝙ ex forma conſtitutio
num Ceſenæ nõ poſſit appellari à legitimatione per-
ſonarũ per iudicem facta, prout ei uiſum fuerit. Quia
reſponderi poteſt, ꝙ iudices, à quibus fuit appellatũ
ad Reuerendiſſimum Præſidem, non pronunciarunt
ſuper legitimitate, uel illegitimitate perſonarũ, ſeu
mandatorum, ſed principaliter appellationem inter-
poſitam per ſer Nicolam non ualere, nec eſſe admit-
tendam tanquam interpoſitam per perſonam ſuffi-
ciens, & legitimum mandatum non habentem, quæ
ſunt penitus diuerſa, ut de ſe patet, & res eſt in ſe cla-
ra, propterea plura ad hoc adducere nõ expedit. Præ-
terea aliud eſt pnunciare ſuper legitimitate, ut loqui
tur ſtatutũ, aliud pronũciare ſuper illegitimitate, &
29 ſic ſuper eius ꝯrio, & † contrariorũ non eſt eadẽ iuris
diſpoſitio, quando poteſt diuerſitatis ratio aſſignari
ad tradita per Barto.in l. inter ſtipulãtem. §. ſacram.
ff.de uerb.obli. Sed in caſu noſtro diuerſa eſt ratio, nã
ꝙ non appelletur à pronunciatione legitimationis
mandatorũ, propter hoc ius non appellantis non pe
rit, neque tollitur.l.licet.& l.ita demum.C. de procu-
rat. Sed ꝙ nõ appelletur in caſu, de quo agitur, ab hac
mandatorum illegitimatione, ius principaliũ ſer Ni
colæ auferretur, & periret, quoniam laudũ tranſiuiſ-
ſet in rẽ iudicatam, & amplius dicti principales circa
merita cauſæ procedere non poſſent, ergo hoc ad ca-
ſum noſtrum allegari non meretur. ¶Non obſtat, ꝙ
à iudicibus primarum appellationũ non potuit omiſ
ſo medio Gubernatoris ad Præſidẽ Romandiolę ap-
pellari, arg.l.imperatores. ff. de appellatio. & c. dile-
cti.il 2.cum ſimilibus ibi no. extra eod.tit. Quia mihi
conſtat nec ex ſtatutis, nec ex conſtitutionibus puin-
cię, quas uidi, ꝙ à iudicibus primarũ appellationum
neceſſario debeat ad dominum Gubernatorẽ Ceſe-
nę appellari adeò, ꝙ non ad aliũ, puta ad Pręſidẽ: in-
ſpiciatur ergo, an ſaltẽ ex ſtylo, & cõſuetudine appel-
letur ẽt à iudicibus primarum appellationum imme
30 diatè ad Pręſidem, quoniam † ſtante conſuetudine
poteſt omiſſo medio ad ſuperiorem appellari, ut eſt
glo.magna.in cap.2. & ibi docto. de conſuetu.in 6. Et
quamuis ex forma conſtitutionum prouincię non
poſſit ad Papam omiſſo medio appellari, tamen illud
conſtitutũ fuit propter magnas expenſas, quę fierent,
& ſic ad releuandum ſubditos à maximis expenſis,
nec alia poteſt ratio aſſignari, argumẽto. c.ad Roma
nũ.& per totum.2.quæſt.6.& ibi in ſumma, ergo habe
tur pro expreſſa, arg. not.per Bal. in l. maximũ uitiũ.
C.de liber.pter. & l.2.ff.de lib. & poſth. quæ ratio ceſ-
ſat, quando ad Præſidem, & rectorẽ prouinciæ ab ip-
ſis iudicibus appellationũ appellaretur, ut colligitur
ex conſtitutionibus prouinciæ ſub rubr. ꝙ nõ appelle
tur ad Papam omiſſo medio. Præterea prohibetur ap
pellari à iudicibus primarũ appellationum, & ab aliis
miſſo medio ad Papam, ſeu ad ſedem apoſtolicã, non
autem ad Præſidem, ſeu rectorẽ generalẽ prouinciæ,
quinimmò ex dicta cõſtitutione permittitur appella
re à quibuſcunq; iudicibus ad generalem rectorẽ pro
uinciæ, & ſic omiſſo medio, ſed non ad Papam, ut ibi,
& hoc rõne ſupra proximè dicta. Poſſent etiam inſpi-
ci facultates ipſius Præſidis, quia arbitror, ut aliàs in-
tellexi, illum poſſe cognoſcere de quibuſcunque cau
ſis etiã appellationũ immediatè, quo caſu de iure ad
eũ immediatè appellari poterit iuxta not.in c. Roma
na.§.fi.de appellatio. in 6. Et hoc non ſolũ ex priuile-
gio, & conceſsione, ſed ẽt de iure dicitur habere, uide
licet ex prouiſione cõſtitutionũ prouinciæ, qbus cau
tum eſt, ꝙ à quibuſcunque iudicibus, arbitris &c. poſ-
ſit, & debeat appellari ad iudicẽ appellationum, uel
ad rectorem prouinciæ, & ſic alternatiuè, ergo ad al-
terũ poteſt appellari ad electionẽ appellantis. c. in al-
ternatiuis.de reg.iur.in 6.cũ ſimilibus. Et quãuis quan
do fuit ad rectorẽ prouinciæ appellatũ, iudex, qui ge-
rit uices rectoris, qualis eſt gubernator, poſſit, & de-
beat abſq; alia commiſſione cognoſcere, tamen hoc
debet intelligi quo ad hoc, ut iudex ille poſſit cogi ad
cognoſcendum, & terminandum abſque alia com-
miſſione, niſi in caſibus in dicta conſtitutione exce-
ptis, non aũt ob hoc dicitur ſublata facultas ipſi recto
ri, & Præſidi prouinciæ, quin poſſit, ſi uelit, ex gratia
cãm appellationis cõmittere, cui uelit, q quo ad hãc
cãm appellationis uices rectoris gerat iuxta.l.& ſi prę
tor.ff.de offi.eius.cui mãd.eſt iuriſd.& c.ſanè.de offi.
delega. ¶Non obſtat, ꝙ inſtantia ſit perẽpta, & appel
latio deſerta, quia hoc ad dominũ Poteſtatem iudicẽ
commiſſarium remitto, ut is faciat inſtantiam calcu-
lare, & computum facere iuxta formam ſtatutorum
Ceſenę. Et ſi diceretur, ꝙ non fuit neceſſe ſupplicare
pro cõmiſſione ipſius, ergo ĩfra decẽ dies à die inter-
poſitæ appellationis debuit appellans ſe cum appella
tione corã iudice ad quẽ præſentare, & partẽ appella-
tam citari facere, alioquin appellatio ipſo iure cenſe-
tur eſſe deſerta, ut habetur in ſtatuto de appellatio. in
2.c. & hoc eſt, quod magis ſtringit, & me magis du-
bium facit contra dominum Deodatum, & fratres, ta
men conſiderandum eſt, ꝙ uidetur fuiſſe neceſſariũ,
uel ſaltem utile cauſam debere per Præſidem com-
mitti, quoniam ſi non fuiſſet commiſſa, gerens uices
Præſidis, hoc eſt gubernator debuiſſet de ea cogno-
ſcere, ut in conſtitutionibus prouinciæ continetur, q
dominus Gubernator cognouit etiã de cã in prima
inſtantia uſque ad reſponſionẽ poſitionum, ut in p-
ceſſu

ceſſu facto coram illo apparet. Ad tollendũ ergo om
ne dubium, an gubernator, qui de cauſa in prima in-
ſtantia cognouit, poſſit etiam de cauſa appellationis
cognoſcere iuxta no. per doct. in rub. extra de appell.
& in c. 2. de conſuet. in 6. fuit neceſſarium, hoc eſt uti
le, ꝙ rector, ſeu preſes prouinciȩ, ad quem potuit ap-
pellari, cãm appellationis cõmitteret, & † in iure ver
31 bum neceſſarium exponitur ſæpe, hoc eſt utile, ut in
l. 1. & ibi gl. ff. ſol. matr. & in 1. conſtit. Cod. & ibi Bar.
& ita exponit, & reſpondet in ſimili dominus meus
Soc. in l. 1. ĩ 2. col. ff. de leg. 1. Preterea, ut intellexi, de
ſtilo, & conſuetudine curiȩ Præſidis eſt, ꝙ is cauſas
ad ipſum qũocunque deuolutas, & maximè appella-
tionum alteri cognoſcendas cõmittit, arg. auth. ſed
lis. C. de tempo. appell. Si ergo commiſſio fuit neceſ-
ſaria, tempus quinq; dierũ currere incȩpit à die com
miſſiõis, ut in dicto ſtatuto habetur, & in caſu noſtro
appellantes ſe intra dictos quinque dies cum appel-
latione præſentarunt, & aduerſarium citari fecerunt,
ut in proceſſu apparet, ergo &c. Et huic interpretatio
ni fauendum eſt, quia † ſemper eſt fauendum inſtan-
32 tiæ, ne quis indebite à iure ſuo excludatur, ut habetur
per doct. in c. ex ratione. extra de appellat. Et ſi dicere
33 tur, ꝙ † appellãtibus potuit negligẽtia imputari, qua-
re nõ fecerint cauſam prius committi, cum ſȩpius de
buiſſent ad hoc inſtare iuxta ea, quæ habẽtur in d. au-
th. ſed lis, & in auth. item appellatione. C. de temp. ap
pell. & ibi Bal. Reſpòndetur, hoc uerum eſſe poſſe, ſi
infra certum tempus à ſtatuto prȩfixum cauſa com-
mitti debuiſſet, alioquin ſecus, ut per Alex. in conſil.
19. uol. 1. & in conſi. 164. uol. 2. ¶ Nec obſtat etiam, ꝙ
appellatio fuerit deſerta ex eo, ꝙ cauſa appellationis
non fuerit infra duos menſes expedita à die uel inter
poſitȩ appellatiõis, uel commiſſionis, ut in dicto ſta-
tuto de appel. in 2. c. continetur. nam ex quo appellã-
tes erant minores, iudex appellationis potuit eos re-
ſtituere, & facere, ꝙ tempora non dicantur in effectu
cucurriſſe, ut habetur in ſtatuto prȩdicto circa finem.
Et ita, ut ſupra dictum eſt, uidetur ex prȩdictis cõclu-
dendum eſſe, prætermiſſis pluribus, quæ adduci po-
tuiſſent. Laus Deo.

S V M M AE.

1 *Iudicium poſt publicationem proceßus, & atteſtationum, penden-
te termino dato ad probandum oppoſita adhuc pendere, & eſ-
ſe, & cauſa uerti dicitur.*
2 *De tranſactione ad compromiſſum rectè arguitur.*
3 *Tranſactio etiam poſt publicatas atteſtationes, & proceßum pu-
blicatum ante rem iudicatam fieri poteſt.*
4 *Et maximè pendente termino ad reprobandum teſtes, & proban
dum oppoſita.*
5 *Cõpromiſſum ſuper re clara, & liquida, ac etiam deciſa per ſñiam
poteſt quidem ualidè fieri in arbitrum, ſed non in arbitratorem.*
6 *Iudex indiſtinctè ſuper decisis per ſententiam poteſt in alia inſtan
tia cognoſcere.*
Idem in arbitro.
7 *Ad tranſactionem, & compromiſſum ex forma ſtatuti poteſt deue
niri, ubicunque res poteſt dici aliqualiter dubia, & non in totũ
clara, & liquida.*
8 *Compromiſſum poſt publicationem proceſſus, & atteſtationum non
poſſe uirtute ſtatuti peti quare, & quomodo procedat, et nu. 9.*
10 *Sermo indefinitus æquipollet uniuerſali.*
11 *Reprobatio teſtium ſæpius de iure fieri poteſt.*

EPITOME.

Compromiſſum uirtute ſtatuti cauentis, ꝙ iudex
ad petitionem cuiuſcunque partis, & in quacunque
parte iudici, ſeu diſcordiæ teneatur, & debeat de fa-
cto partes ad compromittendum cogere, etiam poſt
publicationem proceſſus, & atteſtationum: penden-
te tamen termino dato ad oppoſita probandum, &
teſtes reprobandum, ad inſtãtiam partis compromiſ
ſum petentis, debere fieri, & partes cogi ad compro-
mittendum concluditur.

CONSILIVM XXVI.

VIso puncto, & proceſſu ad me tranſmiſſo,
ac uiſis allegationibus utriuſque partis, &
illis diligẽter cõſideratis ſuper dubio, de
quo nũc qõ uertitur, uidelicet, an ſtãte ſta
tuto loci loquente de cõpromisſis faciendis inter de
ſcendentes, & aſcendentes in infinitum, uel inter ali
quos attinentes agnatos, ſeu cognatos, aut affines uſ
que ad quartũ gradũ, & ſtante petitione partis peten
tis compromiſſum fieri debere, iudex poſſit partes
ad cõpromiſſum faciendũ cogere, omisſis ſuperfluis
allegationibus, quæ hinc inde poſſent adduci, cõclu-
do partes domini iudicis eſſe in pronunciando com
promiſſum de iure fieri debere, & ad officiũ eius ſpe-
ctare partes cogere ad illud faciendũ iuxta formã di-
cti ſtatuti. Et ad hoc dicendum, & concludendũ me
mouet ſtatutum prædictum, in quo cautũ eſt, ꝙ D. Vi
cecomes ad petitionẽ cuiuſcunque partis, & in qua-
cunque parte iudicii, ſeu diſcordiæ teneatur, & dẽat
de facto cogere, & compellere partes iuris remediis
opportunis, quacunq; querela poſtpoſita, ad cõpro-
1 mittendũ cauſam, & cauſas. Sed † poſt publicatũ pro-
ceſſum, & publicatas atteſtationes, pendente termi-
no dato ad probandum oppoſita, iudiciũ adhuc pen-
dere, & eſſe, & cauſa adhuc uerti, & eſſe dicitur, ut in
c. forus. cum ibi no. de uerb. ſig. ergo huic caſui uerba
ſtatuti conueniunt, & conſequenter eius diſpoſitio
conuenire debet, arg. l. 4. §. toties. ff. de dam. infec. &
l. infraudem. in fin. ff. de milit. teſta. cum ſim. ¶ Secun
2 do † arguendo de tranſactione ad compromiſſum, ꝓ
ut doct. communiter dicunt argui poſſe, ut habetur
in l. ſi cauſa cognita. C. de tranſac. & in l. 1. & in l. poſt
rem. ff. eo. & habetur per Decium in c. ſi qñ. col. 1. de
3 offic. deleg. ſicut † tranſactio ẽt poſt publicatas atte-
ſtationes, & publicatum proceſſum ante rem iudica-
tam fieri põt: ut eſt textus in l. eleganter. ff. de condic.
indebi. ita poterit peti compromiſſum fieri ex forma
ſtatuti. ¶ Tertio induco tex. in d. l. eleganter. in uerſi.
quid ergo &c. ubi etiam ſi poſt ſñĩam fuerit appella-
tũ; uel incertum ſit, an fuerit iudicatũ, uel an ſñĩa ua-
leat, adhuc propter dubium euentum tranſactio fieri
põt, ergo magis ualebit ante ſñĩam poſt publicatum
proceſſum, & poſt publicatas atteſtationes, pendente
termino ad probandum oppoſita, quoniã res adhuc
eſt ita dubia propter futuras probationes circa oppo-
ſita, quòd res certa, & liquida dici non põt, ut clarè in
d. l. eleganter probatur. Si deueniri poteſt ad tranſa-
ctionem, ergo & ad compromiſſum. ¶ Quarto idem
tex. in d. l. eleganter. dicit, tunc enim reſcriptis, quæ in
ualidant tranſactionem, locum eſſe credendum eſt,
cum de ſñĩa indubitata, quæ nullo remedio attentari
poteſt, tranſigitur, ergo ſi ſñĩa ſit dubitata, & poſſit at
4 tentari, tranſactio ualebit. Sed † poſt publicationẽ at
teſtationum, & proceſſus, pẽdente termino ad repro
bandum teſtes, & ad oppoſita probandum, res nõ dr̃
indubitata, ſed dubitata, quia per reprobationẽ teſtiũ
prius examinatorũ, & publicatorũ res fit dubia argõ
eorum, quȩ habentur in c. licet cauſam. extra de pro-
bat. & in c. præſentium. cum ibi not. de teſtib. in 6. er-
go tunc trãſactio facta ualeret: ex quo infertur, quòd
etiam compromiſſum tunc peti poteſt. Et ad prædi-
cta adduco id, quod uoluit Abb. in c. expoſita. in ult.
5 col. de arb. ubi concludit, quod † ſuper re clara, & liq-
da, puta ſuper re deciſa per ſñĩam, quæ trãſiuit in rẽ iu
dicatã, quãuis nõ ualeat cõpromiſſũ factũ in arbitra-
torẽ, quia tale cõpromiſſũ dr̃ quædam tranſactio, tñ
bene ualet cõpromiſſum factũ in arbitrũ, quia arbi-
6 tria, ſunt ad inſtar iudiciorũ. l. 1. ff. de arb. & † ſuper de